

NOVA DOBA

Zgodovinsko društvo

Dolžni iztis
Maribor

Stane celoletni vsine stolpca ...
zahvale K 1-50 — ...
Dolžni za vsak mm tekton, osmrtnice in ...
3 par - K 1-20

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo Strossmayerjeva ul. št. 1, I. nadst. Telefon št. 53.
Upravništvo Strossmayerjeva ul. št. 1, prilifje. Telefon št. 65
Račun kr. poštnega čekovnega urada št. 10.066.

Nova pustolovščina Karla Habsburga.

Prihod Karla v Šopronj — Dvoločna igra madžarske vlade. — Protest velike antante. — Za malo antanto Karlov povratek — casus belli. Jugoslovenske čete gredo na madžarsko mejo. — V Avstriji se pripravljajo na odpor. — Italija in Francija v zvezi z Madžari in Karlom?

Habsburški slabič in alkoholik, razkralj Karl, je uprizoril novo pustolovščino. Prelomil je svečano dano besedo in nenadoma zopet prišel na Madžarsko, da zasede prestol. Tokrat je prišel skupno z ženo Cito. Izjavlja, da se tokrat ne pokori niti ukazu madžarske vlade niti kakih tujih oblasti in da se ne umakne več iz Madžarske. Z madžarskimi honvedi hoče iz Madžarske udariti na Dunaj in na cesarskem gradu bi naj zopet zaplapolala njegova zastava. Obnoviti hoče staro cesarsko slavo Habsburgovcev.

Karl in Madžari ogrožajo zopet evropski mir. Zakaj nobena srednjeevropska država razum Madžarske ne more pripustiti, da se kršijo mednarodne pogodbe in obveze.

Mala antanta si je v svesti svoje naloge in dolžnosti, da vzdrži mir za vsako ceno. Kakor je Karlov velikonočni puč preprečila pripravljenost naše jugoslov. armade, tako mora biti tudi sedaj. Naša armada maršira in ni dvoma, da se nam pridruži Praga in Bukarešta, pa tudi prebivalstvo Dunaja in Avstrije. Karl Habsburg se mora tokrat obravnati kot zločinec, ki ogroža mir v Evropi. Brez pardona in z vso odločnostjo!

Dunaj, 22. okt. Karl Habsburg je 21. tm. pop. prispel s svojo ženo Cito z aeroplanom v Šopronj. Očividno je, da je bilo vse skrbno pripravljeno. Posadka v Šopronju je položila zaprisego kralju. Letalo, s katerim je prišel Karl, je last nekega bavarskega monarhista. Karl je — kakor že večkrat in kakor je to pri Habsburgovcih navada — požrl svojo pismo dano obljubo in brez dovoljenja švicarske vlade zapustil deželo. Karl namerava na čelu armade, ki šteje krog 50.000 mož, korakati v Budimpešto. Imenoval je polkovnika Leharia za generalmajorja in poveljnika svojih čet.

Budimpešta, 22. okt. Tu je proglašeno obsedno stanje. Med pristaši in nasprotniki Karla je pri Acsu že prišlo do bojev. Ministrski svet je sklenil, da se mora z orožjem preprečiti vhod Karla v

mesto. (? Kaj pa Bethlenov govor v Pečuhu?) Vendar ni veliko upanja, ker tudi redne čete madžarske vlade vzdržujejo tesne zveze s karlisti. Madžarska je zavarovana proti Češkoslovaški in — Jugoslaviji.

Budimpešta, 22. okt. Zastopniki antante so že posamezno protestirali pri madžarski vladi proti povratku Karla. Danes izroče skupno noto. Po današnjih vesteh Karl še ni prekoračil meje Burgenlanda.

Budimpešta, 22. okt. Mala antanta je izročila madžarski vladi noto, v kateri izjavlja, da bo prisiljena uporabiti silo, da odstrani Karla iz Madžarske, če madžarska vlada sama tega ne stori.

Praga, 22. okt. Ko je prišla vest o novi pustolovščini Karla, sta se predsednik Masaryk in min. preds. dr. Beneš, ki sta bila na potu v Jičín, nemudoma vrnila. Min. svet je imel takoj sejo. V poučenih krogih se zatrjuje, da pomeni povratek Karla za malo antanto casus belli.

Beograd, 22. okt. Dopoldne se je sestal min. svet, ki se je bavil s povratkom Karla. V noti na vladi v Pragi in Bukarešti se zahteva skupno postopanje in skupna odločitev o korakih, ki jih je storiti. Tudi tu se smatra povratek Karla za casus belli. Čete na meji se ojačijo in so že na potu. Promet z Madžarsko je ukinjen.

Dunaj, 22. okt. Dopoldanske vesti, da Karl že maršira z vojsko proti Dunaju, so se izkazale za neresnične. Vendar vlada tu veliko vznemirjenje, ker se boje, da je republika v nevarnosti. Vlada prepričanje, da se izvrše monarhistični puči. Oddelki vojaštva so odšli na mejo. Delavstvo se oborožuje in se pripravlja, da brani republiko in izvede protirevolucijo. Prebivalstvo v vseh deželah je pozvano, naj ostane mirno. Pri raznih monarhistih so izvršene hišne preiskave.

Dunaj, 22. okt. Iz antantnih krogov se je izvedelo, da obstoja med Madžarsko in Italijo tajna pogodba, ki določa za slučaj oboroženega konflikta z Jugoslavijo obojestransko vojaško pomoč.

tako so te tako izrazito ruske drame del življenja v vseh veleposestnih gradicah Evrope,« pravi Shaw.

Čehov kakor Gorki nam ne slikata v toliko narodnega in stanovskega miljeja, kakor intelektualnega. Dolgočasje in obupanje, to je najpoglavnejša in v bistvu edina čustvena nota Čehovih junakov, ki ne žive, temveč le životarijo.

V takšno dolgočasje in leno životarenje svojih ljudi nas povede Čehov takoj s prvimi prizori svojega Strička Vanje. Seveda tudi to dolgočasje ni brez latentnih sil, ki se pa izprožijo le redkokdaj. Nevihta sledi le mučni sopari. A te nevihte Čehovega sveta so za njegove ljudi brez haska. Življenje se jim razburka za nekaj trenutkov, a jih ne vrže na drugi prod, valovi so jih pač ponesli tja proti drugi obali, a izvrgli so jih zopet na prejšnjo. In staro življenje, polno dolgočasje, obupavanja in brezplodnega dela — životarenje se prične. Vse svoje življenje je žrtvoval Vanja učenjaški slavi svojega svaka Srebrjakovega. Trudil se je zanj, gospodaril na posestvu njegove hčerke Sonje, da mu omogoči brezskrbno življenje in mu

Striček Vanja.

Čehov je ruski pisatelj iz devetnajstega stoletja in sicer v letih, ki so imela za sabo v ravno minoli poeziji boj za pravice onih, ki so ječali v materijalnem in duševnem robstvu. Borba je bila brezuspešna in beseda, ki je imela v petdesetih, šestdesetih in sedemdesetih letih še nekoliko pravice, se je morala skrivati. Kajti nihilizem je bil nehal govoriti samo z besedo in se je jel posluževati dejanj. Vrstili so se atentati in njih glavna žrtev je bil Aleksander II. Novi car je bil energičen mož in téma v literaturi si je morala hočeš nočeš poiskati drugih potov.

Pesimizem se je zagrizel vanjo. Zopet so vstali pesniki, ki so obupavali nad vsem — hamletske narave.

Največji med njimi je bil Čehov. Najbolj ruski med njimi in sicer tako intenzivno ruski, da je postal občečloveški, kajti v svojem najnotrajnejšem bistvu je človek enak človeku, narod narodu. »Čisto tako kakor naliči življenje v tako izrecno norveških Ibsenovih dramah onemu v vseh velikomestnih predmestjih celotne Evrope,

Državljan!

V obzled dogodkom na Madžarskem sklicujejo vse podpisane stranke

shod

že danes v torek, 25. oktobra ob šestih uri v veliki dvorani Narodnega doma v Celju.

Vsi na shod!

Jugoslovenska dem. stranka, Narodno-socialna stranka, Jugoslovenska socialno-demokratska stranka, Samostojna kmetijska stranka, Slovenska ljudska stranka.

Dunaj, 22. okt. Govori se, da je Francija pod gotovimi pogoji izjavila, da se ne bo upirala Karlovi akciji.

Dunaj, 22. okt. Iz Prage poročajo, da se je v Budimpešti pod predsedstvom grofa Apponyja, Karlovega zaupnika, osnovala nova karlistična vlada.

NEDELJSKA POROČILA.

Italija solidarna z nami?

Beograd, 23. okt. Zastopnik Italije je danes službeno sporočil naši vladi, da je Italija v vprašanju Habsburgovcev s nami solidarna in da se drži rapalskega dogovora.

Češkoslovaška gre z nami.

Praga, 23. okt. Sem so dospele vesti, da je Karl v Szegedinu ustanovil svojo začasno vlado z Apponyjem in Rakocskim. Ob mejah se opazuje živahno gibanje madžarskih čet. Madžari se nameravajo vreči predvsem na Prekmurje

in Medjimurje. Češkoslovaška vlada je ukinila promet z Madžarsko in hoče skupno z Jugoslavijo storiti vse, da se Karl izžene iz Madžarske.

Nota antante izročena.

Beograd, 23. okt. Danes je bila madžarski vladi izročena ostra nota antante.

Dunajski klerikalni listj — za Karla.

Dunaj, 23. okt. Tukajšnje klerikalno časopisje poziva ljudstvo, naj pomaga pri vzpostavitvi Habsburgovcev na Madžarskem.

Bitka pred Budimpešto?

Dunaj, 23. okt. Popoldne je prišla vest, da se 7—8 ur od Budimpešte vrši bitka med Karlovimi in Horthyjevimi četami. Ker pa je Horthy znan Karlist, se smatra, da je to le navidezno. Drugo poročilo zopet pravi, da so se budimpeštanske čete izjavile za Karla in vrže Horthyja.

Govor narodn. poslanca dr. Zerjava na zboru zaupnikov JDS 16. tm. v Ljubljani.

Ustavo smo spravili pod streho bolj naglo kot so si mislili vsi optimisti. Med prvimi zakoni, ki leže na mizi zakonodajnega odbora, je bil

zakon o upravnih sodiščih.

Zakon o upravnem sodstvu je dober in garantira, da bo stala vsa uprava pod kontrolo neodvisnih sodnikov. Tudi pri tem velevažnem zakonu smo prodrli v tem, kar pravijo naši sovražniki, da ni v našem programu

z načelom decentralizacije.

Upravne sodnije bodo sodile v zadnji instanci v oblastnih zadevah. Upravna sodišča bodo imela svoj sedež pri vsakem apelnem sodišču.

lajša njegovo znanstveno pot. Sonja mu je zvesto pomagala. »Nisva jedla zastoj tvojega kruha, oče!« In zakaj vse to, zakaj je žrtvoval svoje želje po življenju, ki bi ga bilo poneslo tja, kamor bi se mogel pospeti s svojimi talenti? Za oni dan, ko končno ta stari vpokojeni profesor, ki ni pomenil znanosti nič, pride z novico, da misli posestvo prodati. Vse svoje življenje je Vanja zapravil za prazen nič. In zdaj naj se odpove domu, ki je mogel životariti in se vzdržati na trdnih nogah le zato, ker ga je prežel on s svojo živo mučeniško krvjo? Ne! To ga požene v obup. Zblaznel bi. Za revolver zgrabi, da bi ubil ubijalca svoje življenjske sreče. Ali to je že osoda teh v brezplodnost zakletih, da tudi smrt odmaje z glavo, ko jo kličejo na pomoč. Ne zadene. A da bi bilo našlo vsaj njegovo ljubeče srce utehe. Jelena Andrejevna, profesorjeva soproga, ljubi drugega — Ostrova, zdravnika.

Tudi Srebrjakov, Jelena in Ostrov in Sonja, vsak izmed njih doživi vihar v svoji duši, vihar, ki jih za ure dvigne iz dolgočasje in životarenja, a gre za njih življenjsko pot brez haska mimo.

Zakon o centralni upravi

je tudi med prvimi na vrsti. Z njim se rejejuje ministrstva, avtonomija oblasti, okrugov, srezov itd. Naša stranka je zopet tista, ki je tukaj dosegla, da se bo skoraj vse reševalo v oblasteh.

Oblastni sabori skoro ne bodo potrebovali niti sankcije za svoje sklepe. Prihodnje leto že pričakujemo volitev v sreske (okrajne) odbore in oblastne sabore.

Kar se tiče samouprave,

je torej naša stranka storila glavne korake za njeno realizacijo, med tem ko kriče opozicionanci povsod, da hočemo samoupravo uničiti, sami pa nič pozitivnega ne storijo.

Srebrjakov ne more prodati posestva, preko Vanje ne more; Jelena ljubi Ostrova in se mu vrže celo za trenotek v objem, ali v gozdno hišico, kjer bi se združila v veliki ljubezni, mu ne sledi, strga se mu iz objeta, da se kot zvesta soproga vrne s profesorjem v velemesto? Ostrovo ljubzensko hrepenenje ostane tako neutešeno in ostane mu še nadalje le fantom — fantaziranje o gozdovih, ki jih bo on obvaroval pred sekirjo; Sonja, ki ljubi Ostrova, je bila v veliki sreči vzdrhtela za trenotke v zavesti svoje ljubezni do Ostrova — doživela je veliko razočaranje in zopet bo kakor prošla leta sedela ob večerih za pisalno mizo in s stričkom Vanjo pregledovala in urejevala gospodarske knjige.

Profesor Srebrjakov in njegova žena, ki sta bila s svojim prihodom in bivanjem vzvalovila to pušto življenje na deželi, odpotuieta in vsem ostane — razočaranje, puščoba in uteha v delu, a v delu brez haska za njih pravo notranje življenje.

Krčevito, goreče in strastno prepiti krik svoje boleste duše z lepo lažjo in vseeno trpeti, to jim ostane ..

**Registrov. kreditna in stavbena
zadruga z om. zav. v Celju**
Prežernova ul. 15
Rezervni zaklad 128.000 K.

"LASTNI DOM"
Rentnino in invalidski davek plača zadruga, ne da bi ga vlagateljem zaračunala. 468-79

Sprejema hranilne vloge in jih
obrestuje po štiri in pol od sto (4 1/2%)
Hranilne vloge: 2.000.000 K

Zaprosili so tudi za intervencijo ministra za socialno politiko g. dr. Kukovca. Naša železna industrija predlaga uvedbo obrambnega uvoznega carinskega tarifa proti inozemski konkurenci.

Gospodinski tečaj po deželi. V prvi dobi letošnjih tečajev od 15. oktobra do Božiča se prirede kmetijsko-gospodinski tečaji v sledečih krajih: v Slovenski Bistrici, v Trbovljah, v Doleni v Hafozah, v Beltincih, v Braslovcah in v Bohinjski Beli.

Novo šolsko leto na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru se je pričelo s 15. septembrom. Nanovo je bilo sprejetih 26 učencev. Z drugoletniki (19) šteje zavod 45 učencev.

Kmetijski učenci iz Srbije. Kmetijsko ministrstvo v Beogradu bo poslalo na naše 3 kmetijske šole 6 srbskih mladencev, tako da prideta na vsako šolo, na Grm, v St. Jur in v Maribor, po dva učenca.

Cene velenjskemu premoğu, objavljene v predzadnji številki, je treba razumeti samoobsebi umevno franko Velenje, ker bi sicer radi prevoznih in drugih stroškov za vsak kraj morale biti specialno navedene cene. To občinstvu v pojasnilo.

Prosveta.

Čika Jova - Zmaj: Malaj in Malon in druge pesmi za deco. Poslovenil Alojz Gradnik. Založba Jug v Ljubljani. — Cena vezani knjigi 14 kron, po pošti 2 kroni več. — Naša mladinska literatura je nadvse revna. Zato moramo s hvalečnostjo sprejeti vsako mladinsko knjigo, ki jo nam o priliki naklonijo slovenski založniki. Z veseljem pa moramo konstatirati, da knjige Malaj in Malon ni treba presojevati s tega stališča, ker v njej so v vzornem prevodu zbrani taki biseri, da bi se knjiga uveljavila tudi pri preobloženosti trga. Čika Jova je priznan mladinski pesnik, ki je po zbirki »Kalamandarija« priljubljen tudi med Slovenci. Z zbirko pesmi »Malaj in Malon« pa postane gotovo najljubši pesnik slovenske mladine. Samo preberite njegove pesmi »Na ledu«, »Račun brez krčmarja«, »Anka-Ciganka«, »Tinček - pobalinček« itd. in spoznali boste, da še niste brali z lepa tako lepih pesmic. — Kakor je rečeno, prevod je izvrsten, saj ga je oskrbel naš pesnik Gradnik. — Ker je poleg tega cena knjige zelo nizka in oprema lična, priporočamo knjigo vsem najtopleje! Šolska vodstva, stariši in ljubitelji mladine, obdarite svoje otroke z neumrjočimi deli njih pesnika — Strica Jove! — Knjiga se naroča pri založništvu »Jug«, Ljubljana. Pred škofijo 21.

Fizika za višje razrede srednjih šol. Spisal profesor Jožef Reisner. Cena vezani knjigi K 144.—, oziroma 36 din.

Slovenska čitanka za drugi razred srednjih šol. Sestavil višji šolski nadzornik Josip Wester. Cena vez. knjigi 68 K, ozir. 17 din.

Milčinski Fran, Pravljice. II. natis. Cena vezani knjigi 48 K, po pošti 54 K. Založnik L.Schwentner v Ljubljani. Kako so se naši mladini Milčinskega pravljice priljubile, je dokaz dejstvo, da je izšel pravkar drugi natis. Upamo, da bo naše ljudstvo še naprej pridno segalo po tej lepi mladinski knjižici.

Razne vesti.

Šestletni igralec. Na Angleškem živi šestletni deček Jack Coegan, ki je znan kino - igralec. Deček je te dni sklenil pogodbo z nekim kinematografskim podjetjem za letno plačo 10.000 funtov. Deček je povedal angleškemu reporterju, da je kupil svoji materi avtomobil in da hoče postati slaven kino-igralec. Toda s 15 letom stopi — v pokoj.

Zadnja poročila.

morajo žal izostati, ker je sneg potrgal telefonsko zvezo z Ljubljano.

Lastnica in izdajateljica.

Zvezna tiskarna v Celju.

Urednik: Vekoslav Spindler.

Tiska: Zvezna tiskarna v Celju.

**Zahtevajmo v vseh
gostilnah in kavarnah
računske liste CMD!**

Razglas.

Odda se služba **uradnega predstojnika.**

Prosilci mora jo izkazati, da so prestali vse tri juridične izpite in da imajo primerno bodisi administrativno, sodno, odvetniško ali slično juridično prakso.

Nastavitev po dogovoru. Prošnje je vložiti do 10. 11. 1921.—

Mestni magistrat celjski, 20. 10. 1921.
Župan: Dr. Juro HRAŠOVEC.

**Miši, podgane, ste-
nice in ščurki
ter ves mrčes**

mora poginiti, če se uporabljajo moja preizkušena najboljša in povsod hvaljena sredstva, kakor: Za poljske in hišne miši 12 K, za podgane 16 K, ščurke posebno močna vrsta 25 K, posebno močna tinktura za stenice 15 K, uničev. moljev 10 in 20 K, prašek proti mrčesom 10 in 20 K, tinktura proti ušem pri ljudeh 5 in 12 K, mazilo za uši pri živali 5 in 12 K, prašek za uši v obleki in perilu 10 in 20 K, tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjadi (uničevalec rastlin) prašek proti mravljam 10 in 20 K. Posredovalci imajo popust. Pošilja po povzetju **Zavod za eksport**

M. Janker, Zagreb 37, Peirinska
ulica 9. 556 42

Kupim večjo množino suhih bukovih

drv

1109 Franjo KALAN, Celje. 2-2

išče se

stanovanje

z eno ali dvema sobama. Sprejme se tudi meblovana soba. Ponudbe na L. Rogel, sodavičar, Celje, Kralja Petra 1110 cesta 41. 3-2

Proda se nov komplet

elektro motor

pri L. Rogel, sodavičar, Celje, Kralja
1110 Petra c. 41. 4-2

Vsakovrstne tiskovine

izvršuje v najmodernejši izpeljavi

Zvezna tiskarna, Celje.

CENE ZMERNE!

**Manufakturna in modna
TRGOVINA
KAROL PAJK**

Celje, Kralja Petra c.

se priporoča za
mnogobrojni obisk

V zalogi vse nove so-
kolske potrebitine!

POSTREŽBA TOČNA!

**Stavbeno in galan-
terijsko kleparstvo**

ant. Jožica nast.

Franjo Dolžan

Celje, Kralja Petra cesta 8

se priporoča za izdelavo vsakovrstnih
stavbenih in galanterijskih del. Kritje
streh, zvonikov, popravila istih, na-
prava strobovov itd. Izvršitev točna.
Cene zmerno. Za izvršena dela se jamči.

Jedilni krompir
krasne kakovosti samo na vagone se prodaja.
Vprašanja se stavijo Konrad Iršič, Mislinje.

Orehov, hruškov in češnjev

les v steblih kakor tudi žagan
kupi tovarna „Penkala“
v Zagrebu. 2-1

USNJE

vseh vrst, po najnižji dnevni ceni
dobite pri novi tvrdki

Franjo Faganel

Gosposka ul. 26

Celje

1100

6-3

„Svoji k svojim“ velja še vedno!

Rava
Čaj
Čokolada
Rakao
Riž
Olje
Vinshi kis
Malinovec
Sardine
Rozine
Mandelji
Konjak
Likerji
Rum
Moka
Milo.

Velika zaloga

navedenega blaga nam

omogočuje

da Vam postrežemo
z dobro kvaliteto in

nizko ceno.

168 38-41

FRECE & PLAHUTA

CELJE,

Aleksandrova (kolodvorska) u. 7.

Eno minuto od kolodvora.

Oglejte si

manufakturno trgovino

J. KUDISZ

Celje - Gaberje št. 16, nasproti vojašnici prestolonaslednika Aleksandra

Priporoča se vsem odjemalcem: na drobno in debelo.

Dospela je velika množina inozemskega
blaga po zelo nizkih cenah; na primer
sukno za moške in ženske obleke, cefir,
šifon in raznovrstno manufakturno blago.